ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420300415
AA43-0366-17/9

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017.gada 9.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente S.Liniņa,
tiesneses S.Gintere un K.Krastiņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz ārvalsts komersanta „Somers Business Limited" un AS „Latvijas Naftas tranzīts" pieteikumiem par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra labvēlīga administratīvā akta izdošanu, sakarā ar ārvalsts komersanta „Somers Business Limited" un AS „Latvijas Naftas tranzīts" apelācijas sūdzībām par Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 11.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2013.gada 29.janvārī Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā (turpmāk – Reģistrs) saņemts AS „Latvijas Naftas Tranzīts" (turpmāk – Sabiedrība) 2013.gada 18.janvāra pieteikums un tam pievienotie dokumenti par izmaiņām Sabiedrības padomes un valdes sastāvā.

Sabiedrības pieteikumam cita starpā pievienots Sabiedrības 2013.gada 18.janvāra ārkārtas akcionāru sapulces protokola Nr.2 izraksts un 2013.gada 18.janvāra Sabiedrības padomes sēdes protokola Nr.18/01/2013-2 izraksts.

Ar Reģistra valsts notāra 2013.gada 30.janvāra lēmumu Nr.6-12/9203/1 (turpmāk – Reģistra valsts notāra 2013.gada 30.janvāra lēmums) nolemts izdarīt ierakstu komercreģistrā par izmaiņām Sabiedrības amatpersonu sastāvā, ierakstot ziņas, ka atbrīvota padome – /pers. G/, /pers. H/ un /pers. I/, atbrīvota valde – /pers. J/ un iecelta padome – /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/ un /pers. O/ (*/pers. O/*), iecelta valde – /pers. R/.

Ar Reģistra galvenā valsts notāra 2013.gada 18.marta lēmumu Nr.1-5/48 (turpmāk – Reģistra galvenā valsts notāra 2013.gada 18.marta lēmums) atzīts par tiesisku un atstāts negrozīts Reģistra valsts notāra 2013.gada 30.janvāra lēmums.

Ar Jelgavas tiesas 2014.gada 19.jūnija spriedumu lietā Nr.C15149714 apmierināta Sabiedrības akcionāra ārvalsts komersanta „Somers Business Limited" (turpmāk - Somers Business Limited) prasība atzīt par spēkā neesošiem Sabiedrības 2013.gada 18.janvāra ārkārtas akcionāru sapulces lēmumus (turpmāk – spriedums). Spriedums stājās spēkā 2014.gada 10.decembrī.

Somers Business Limited un Sabiedrība vērsās Reģistrā ar pieteikumu par sprieduma izpildi, lūdzot grozīt visus ierakstus komercreģistrā, kuri izdarīti, pamatojoties uz Sabiedrības 2013.gada 18.janvāra ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, un izdarīt atzīmes Sabiedrības reģistrācijas lietā uz dokumentiem un Reģistra lēmumiem, ka tie ir izslēgti no Sabiedrības reģistrācijas lietas un/vai atcelti, pamatojoties uz spriedumu.

[2] Izskatot Somers Business Limited un Sabiedrības iesniegumu, Reģistra galvenais valsts notārs 2015.gada 24.februārī pieņēma lēmumu
Nr.1-5/22 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums), ar kuru nolēma atzīt par prettiesisku Reģistra valsts notāra 2013.gada 30.janvāra lēmumu, atzīt par prettiesisku Reģistra galvenā valsts notāra 2013.gada 18.marta lēmumu, izdarīt atzīmi par izslēgšanu no Sabiedrības reģistrācijas lietas uz šādiem dokumentiem: 6.sējums no 22. līdz 55.lpp.

Lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

[2.1] Ņemot vērā, ka ar spriedumu nospriests atzīt par spēkā neesošu Sabiedrības 2013.gada 18.janvāra ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, ar kuru tika iecelta Sabiedrības padome, tad arī Sabiedrības padome 2013.gada 18.janvārī nevarēja lemt par izmaiņām Sabiedrības valdē un līdz ar to par spēkā neesošiem atzīstami arī Reģistrā iesniegtie dokumenti par izmaiņām Sabiedrības valdes un padomes sastāvā.

[2.2] Tādējādi Sabiedrības pieteikums un tam pievienotie dokumenti, uz kuru pamata pieņemts Reģistra valsts notāra 2013.gada 30.janvāra lēmums un galvenā valsts notāra 2013.gada 18.marta lēmums, neatbilst normatīvo aktu prasībām.

Līdz ar to, ievērojot likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14.panta pirmās daļas 5.punktu un 17.pantu, minētie Reģistra lēmumi atzīstami par prettiesiskiem un no Sabiedrības reģistrācijas lietas ir izslēdzami Reģistrā iesniegtie dokumenti, uz kuru pamata pieņemti attiecīgie Reģistra lēmumi.

[2.3] Reģistra galvenā valsts notāra 2013.gada 18.marta lēmuma un valsts notāra 2013.gada 30.janvāra lēmuma atcelšana nav objektīvi iespējama. Šie lēmumi ir zaudējuši spēku, jo komercreģistrā jau ir izdarīti jauni ieraksti.

[2.4] Vēsturiskās ziņas no Reģistra vestajiem reģistriem netiek dzēstas un ieraksti netiek grozīti, jebkurai personai ir tiesības saņemt reālajai situācijai atbilstošu vēsturisko izziņu par ierakstiem, kuri bijuši izdarīti komercreģistrā. Tādējādi ikvienai trešajai personai ir tiesības paļauties uz attiecīgajā laikā spēkā esošo ierakstu publisko ticamību, kā arī saņemt vēsturisko izziņu, kurā norādīta informācija par iepriekšējā laika periodā esošajiem ierakstiem komercreģistrā. Līdz ar to Reģistrs nevar grozīt ierakstus komercreģistrā.

[3] Līdzpieteicējas Sabiedrība un Somers Business Limited iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumus par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu grozīti ieraksti komercreģistrā, norādot, ka ieraksti, kas komercreģistrā izdarīti, pamatojoties uz Sabiedrības 2013.gada 18.janvāra ārkārtas akcionāru sapulces protokolu, saskaņā ar spriedumu ir atzīti par prettieskiem un spēkā neesošiem.

Pieteikumi pamatoti ar turpmāk minēto.

[3.1] Ar pārsūdzēto lēmumu Reģistrs nav atcēlis Reģistra galvenā valsts notāra 2013.gada 18.marta lēmumu un valsts notāra 2013.gada 30.janvāra lēmumu (turpmāk abi kopā – Lēmumi). Līdz ar to Reģistrs nav pienācīgi izpildījis spriedumu.

[3.2] Reģistrs nepamatoti uzskata, ka Lēmumi ir zaudējuši spēku ar jaunu izmaiņu reģistrēšanu komercreģistrā, tādēļ tos nav iespējams atcelt. Reģistra valsts notāra lēmumi ir neizpildāmi administratīvie akti, tātad tie nevar zaudēt spēku sakarā ar faktisko un tiesisko apstākļu maiņu, bet tie var tikt atcelti.

[3.3] Reģistrs nav nodrošinājis sprieduma efektīvu izpildi un nav grozījis komercreģistrā ierakstus, kā to nosaka Komerclikuma 289.panta otrā daļa. To, kādā veidā šiem grozījumiem ir jāizskatās, lai nodrošinātu gan sprieduma izpildi, gan trešo personu tiesības paļauties uz komercreģistra ierakstiem, ir jāvērtē Reģistram tam piešķirtās rīcības brīvības ietvaros.

[3.4] Neizdarot piezīmes komercreģisrā par ierakstu prettiesiskumu, tiek pārkāpts publiskās ticamības princips, jo trešās personas netiek informētas par ieraksta prettiesiskumu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 11.marta spriedumu līdzpieteicēju pieteikumi noraidīti.

Spriedums pamatots ar turpmāk minēto.

[4.1] Līdzpieteicējas lūdz izdot labvēlīgāku administratīvo aktu, ar kuru tiktu atcelti Lēmumi.

Jāņem vērā, ka administratīvo aktu var atcelt ne tikai ar lēmumu, kurā tieši norādīts, ka iepriekš pieņemtais lēmums tiek atcelts. Iepriekš pieņemto lēmumu atceļ arī jauns iestādes lēmums, kurš citādāk noregulē to pašu dzīves jautājumu (*sk. Briede J. 83.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 822.lpp.*).

Jauns Reģistra lēmums attiecībā uz konkrēta juridiskās personas komerctiesiskā stāvokļa aspekta reģistrēšanu, piemēram, par izmaiņām valdes vai padomes sastāvā, aizstāj iepriekš pieņemto lēmumu par to pašu jautājumu. Līdz ar to iepriekš pieņemtais lēmums vienlaikus tiek atcelts un zaudē spēku.

Turklāt jauns lēmums par ieraksta izdarīšanu komercreģistrā atceļ (aizstāj) ne tikai iepriekšējo lēmumu par attiecīga ieraksta izdarīšanu komercreģistrā, bet arī Reģistra galvenā valsts notāra lēmumu (ja tāds ir bijis), ar kuru iepriekšējais lēmums bijis atstāts negrozīts.

Līdz ar to tajos gadījumos, kad ir pieņemti jauni Reģistra lēmumi, kas aizstāj iepriekšējos lēmumus par ierakstiem komercreģistrā, pārbaudot šos iepriekšējos lēmumus, ir iespējams lemt tikai par to tiesiskumu/prettiesiskumu, nevis atcelšanu (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) 2015.gada 30.marta sprieduma lietā Nr.SKA-136/2015 13.-17.punktu un 2011.gada 13.maija sprieduma lietā Nr.SKA-210/2011 10.punktu*).

Kā redzams no publiskajā datu bāzē Lursoft atrodamiem ierakstiem komercreģistrā, konkrētajā lietā pašlaik Sabiedrības valdes un padomes amatpersonas ieceltas 2013.gada 21.maijā, 2013.gada 12.septembrī un 2015.gada 29.maijā. Tas nozīmē, ka Reģistra valsts notārs ir nolēmis izdarīt ierakstu komercreģistrā par jaunu padomes un valdes amatpersonu iecelšanu.

Tādējādi Lēmumi, kuru atcelšanu vēlas panākt līdzpieteicējas, ir zaudējuši spēku, jo ir stājies spēkā jaunāks lēmums par ieraksta izdarīšanu komercreģistrā par Sabiedrības valdes un padomes locekļiem.

Ņemot vērā minēto, Reģistrs pamatoti atzinis Lēmumus par prettiesiskiem, nevis tos atcēlis.

[4.2] Līdzpieteicējas lūdz grozīt komercreģistrā izdarītos ierakstus un norādīt, ka ar Reģistra valsts notāra 2013.gada 30.janvāra lēmumu
veiktie ieraksti atzīti par prettiesiskiem un izdarīti, pamatojoties uz prettiesiskiem dokumentiem.

Saskaņā ar Komerclikuma 289.panta otro daļu, ja tiesa atzīst akcionāru sapulces lēmumu par spēkā neesošu, sabiedrībai ir pienākums iesniegt komercreģistra iestādei pieteikumu par tā ieraksta grozīšanu, kurš izdarīts, pamatojoties uz minēto akcionāru sapulces lēmumu.

Augstākā tiesa, interpretējot minētās tiesību normas, ir atzinusi, ka ne no minētās normas gramatiskā formulējuma, ne no jēgas neizriet komercreģistra iestādes pienākums ikvienā gadījumā atcelt prettiesisko lēmumu un dzēst komercreģistra

ierakstus. Šāda darbība no iestādes būtu sagaidāma vien tad, ja tā tiesiski un faktiski būtu iespējama (*sk. Augstākās tiesas 2015.gada 31.marta rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-88/2015 8.punktu*). Šāda prakse atzīstama par pastāvīgu, jo līdzīgs novērtējums dots vairākās lietās, piemēram, Augstākās tiesas 2015.gada 31.marta lēmumā lietā Nr.SKA-206/2015 un 2015.gada 30.marta spriedumā lietā Nr.SKA-136/2015.

Augstākā tiesa norādījusi, ka no tā, vai administratīvais akts ir atcelts vai atzīts par prettiesisku, nav atkarīgs komercreģistra ierakstu liktenis. Nav pareizi uzskatīt, ka ar lēmumu par ieraksta izdarīšanu komercreģistrā atcelšanu no reģistra tiek dzēstas ziņas par to ierakstu, kas bijis izdarīts uz atceltā lēmuma pamata. Vēsturiskās ziņas no reģistra netiek dzēstas un jebkurai personai ir tiesības saņemt vēsturisko izziņu no ierakstiem, kuri bijuši izdarīti komercreģistrā (*sk. Augstākās tiesas 2015.gada 31.marta rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-206/2015 6.punktu*).

Augstākā tiesa norādījusi arī uz Komerclikuma 12.panta pirmo daļu – ieraksti komercreģistrā ir spēkā attiecībā pret trešajām personām ar to izsludināšanas dienu un to, ka ir būtiski saglabāt komercreģistra vēsturiskos datus (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 17.septembra lēmuma lietā Nr.SKA-863/2013 8.punktu*). Augstākā tiesa ir uzsvērusi, ka piezīmes izdarīšana pie komercreģistra ieraksta nekādi nemainītu šā ieraksta statusu un neietekmētu personu tiesības, kas saistītas ar to, ka šāds ieraksts kādreiz ir bijis aktuāls. Komerclikuma 12.pants noregulē ar Komerclikuma publicitāti saistītos jautājumus, gan, ņemot vērā, publicēto ziņu saturu, gan arī tiesiskās sekas atkarībā no personu informētības par komercreģistra ziņu pareizību un atbilstību tiesiskajam stāvoklim (*sk. arī Augstākās tiesas 2015.gada 30.marta spriedumu lietā Nr.SKA-136/2015*).

No minētās Augstākās tiesas judikatūras izriet, ka Komerclikuma 289.panta otrā daļa noteic, ka vispārējās jurisdikcijas tiesas spriedumi, ar kuriem komercsabiedrības akcionāru sapulces lēmumi par padomes ievēlēšanu (un secīgi padomes lēmums par valdes ievēlēšanu) ir atzīti par prettiesiskiem, nav izpildāmi tādējādi, ka tiek grozīti vai papildināti ar piezīmēm vēsturiskie komercreģistra ieraksti, kuri tikuši taisīti pamatojoties uz šādiem par prettiesiskiem atzītiem lēmumiem.

[4.3] Nav pamatots uzskats, ka Reģistram pie ierakstiem, kas izdarīti uz prettiesisku lēmumu pamata, jāizdara atzīme par to prettiesiskumu. Komerclikuma 8.pantā noteikts komercreģistra ierakstu saturs. Panta pirmajā, otrajā, trešajā, ceturtajā un piektajā daļā izsmeļoši norādītas ziņas, kas reģistrējamas komercreģistrā.

Starp tām nav minētas ziņas par ierakstus pamatojošo lēmumu tiesiskumu vai prettiesiskumu. Savukārt panta sestajā daļā noteikts, ka citas ziņas komercreģistrā ierakstāmas, ja to tieši paredz likums. Neviena tiesību norma neparedz komercreģistrā iekļaut atzīmes par iepriekš izdarītu ierakstu prettiesiskumu.

Tas, ka tiesību normas neparedz tādu atzīmju izdarīšanu komercreģistrā, kādas vēlas pieteicēji, nenozīmē, ka līdz ar to, neizdarot pieteicēju prasītās izmaiņas komercreģistrā, netiek pienācīgi izpildīts spriedums civillietā. Ņemot vērā komercreģistra vēsturisko ierakstu nozīmi, nav pamatots viedoklis, ka ir būtiski vēsturiskos ierakstus grozīt, papildinot tos ar atzīmi par prettiesiskumu.

Tādējādi pieteicēju prasījums par ar Reģistra valsts notāra 2013.gada 30.janvāra lēmumu veikto ierakstu papildināšanu ar atzīmēm par šo ierakstu prettiesiskumu nav pamatots.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 11.marta spriedumu līdzpieteicējas iesniedza apelācijas sūdzības, lūdzot apmierināt pieteikumu un uzdot Reģistram izdot labvēlīgāku administratīvo aktu, atceļot Reģistra galvenā valsts notāra 2013.gada 18.marta lēmumu, un uzlikt pienākumu veikt ierakstus komercreģistrā, norādot, ka ieraksti, kuri veikti, pamatojoties uz Sabiedrības 2013.gada 18.janvāra ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, ar spriedumu atzīti par spēkā neesošiem un ir prettiesiski.

[5.1] Līdzpieteicējas lūdz apgabaltiesu vērsties Satversmes tiesā, lai veiktu Komerclikuma 289.panta otrās daļas ciktāl tā neparedz vēsturisko komercreģistrā ierakstu grozīšanu, izpildot vispārējās jurisdikcijas tiesas spriedumu, atbilstības Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92.panta pirmajam teikumam un 105.panta pirmajam un trešajam teikumam, pārbaudi.

Savukārt, ja apgabaltiesa neuzskatīs par nepieciešamu vērsties Satversmes tiesā, tad apgabaltiesai būtu jāvērtē, vai attiecībā uz vēsturiskajiem ierakstiem komercreģistrā un vispārējās jurisdikcijas tiesas spriedumu izpildi komercreģistrā ir konstatējams „likuma robs", kurš aizpildāms, piemērojot kādu no tiesību tālākveidošanas metodēm - šajā gadījumā pieteicēja saskata iespējamību piemērot analoģiju.

[5.2] Līdzpieteicēju ieskatā Komerclikuma 8.panta trešās daļas 3.punkts, 8.panta piektās daļas 8.punkts, 10.panta pirmā daļa ir attiecināma arī uz tiesas sprieduma izpildi. Proti, minētās tiesību normas ir piemērojamas pēc analoģijas arī gadījumā, kad persona vēršas Reģistrā ar pieteikumu, pamatojoties uz tiesas spriedumu, lai komercreģistrā izdarītu ierakstu par komercsabiedrību pārstāvošām amatpersonām par iepriekšējo laika periodu.

[5.3] Nepareizs ir tiesas pieņēmums, ka, izdarot jaunu ierakstu komercreģistrā, notiek iepriekšējā administratīvā akta aizstāšana. Tas nonāk pretrunā ar tiesību sistēmu. Jauns ieraksts ir jauns administratīvais process. No tiesību sistēmas viedokļa - pats par sevi nav iespējams, ka Reģistra galvenā valsts notāra lēmumu varētu atcelt (aizstāt) ar Reģistra valsts notāra lēmumu. Tādēļ Reģistra lēmumi par reģistrēšanu ir spēkā esoši un atceļami.

[5.4] Tiesa nav devusi vērtējumu argumentam, ka Administratīvā procesa likuma 81.panta otrās daļas 2.punkts neaizliedz Reģistram atcelt arī spēku zaudējušus administratīvos aktus.

[5.5] Nav pareizs tiesas secinātais, ka Reģistram nav pienākums veikt tāda veida grozījumus komercreģistrā, kādus neparedz tiesību normas. Tieši pretēji, Komerclikuma 8.panta trešās daļas 3. un 4.punkts un piektās daļas 8.punkts ir tieši tās normas, kas ļauj komercreģistrā veikt tādus ierakstus, lai tiktu atspoguļota pilnīga un patiesa informācija par akciju sabiedrības valdes un padomes sastāvu.

[6] Paskaidrojumos līdzpieteicējas atsaukušās uz pieteikumos un apelācijas sūdzībās paustajiem argumentiem, lūdzot apmierināt līdzpieteicēju pieteikumus.

[7] Reģistrs rakstveida paskaidrojumā norāda, ka piekrīt pirmās instances tiesas spriedumam, bet apelācijas sūdzībā minētos argumentus uzskata par nepamatotiem.

Motīvu daļa

[8] Vispirms izlemjami līdzpieteicēju apelācijas sūdzībās izteiktie lūgumi izskatīt lietu mutvārdu procesā.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā. Tiesa, izvērtējot procesa dalībnieka motivētu lūgumu, var noteikt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā.

Lietas izskatīšana tiesas sēdē ir lietderīga gadījumos, kuros no lietā esošajiem dokumentiem nevar gūt pilnīgu priekšstatu par izskatāmo jautājumu. Šādos apstākļos personu uzklausīšana tiesas sēdē var sekmēt pareizu izskatāmā jautājuma izlemšanu. Savukārt, ja lietas materiāli ir pietiekami izskatāmā jautājuma izlemšanai, tad mutvārdu process parasti nav lietderīgs (*sk., piemēram, Augstākās tiesas 2014.gada 6.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-0034-14 6.punktu*).

Apgabaltiesas ieskatā lietā esošie dokumenti, līdzpieteicēju sniegtie paskaidrojumi ir pietiekami un vispusīgi, lai lietu apelācijas instances tiesā varētu izskatīt rakstveida procesā.

Līdz ar to apgabaltiesa uzskata, ka lietas izskatīšana mutvārdu procesā nav lietderīga, un līdzpieteicēju lūgumi ir noraidāmi.

[9] Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzības ir nepamatotas un pieteikumi ir noraidāmi.

[10] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 11.marta sprieduma motivāciju, atzīst, ka pirmās instances tiesas sprieduma pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, apgabaltiesa pievienojas tā motivācijai un to neatkārto.

Papildus Administratīvā apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[11] Izskatāmajā lietā vispirms izšķirams procesa dalībnieku strīds par to, vai Reģistram ir uzliekams pienākums atcelt ar pārsūdzēto lēmumu par prettiesiskiem atzītos Lēmumus.

Administratīvā procesa likuma 70.panta trešā daļa noteic, ka administratīvais akts ir spēkā tik ilgi, līdz to atceļ, izpilda vai vairs nevar izpildīt sakarā ar faktisko vai tiesisko apstākļu maiņu.

Jauns Reģistra lēmums attiecībā uz konkrēta juridiskās personas komerctiesiskā stāvokļa aspekta reģistrēšanu, piemēram, par izmaiņām valdes vai padomes sastāvā, aizstāj iepriekš pieņemto lēmumu par to pašu jautājumu. Līdz ar to iepriekš pieņemtais lēmums vienlaikus tiek atcelts un zaudē spēku. Aizstāšana notiek, jo jauna administratīvā procesa ietvaros tiek pieņemti citi lēmumi par to pašu jautājumu.

Par gadījumiem, kad ir pieņemti jauni Reģistra lēmumi, kas aizstāj iepriekšējos lēmumus par ierakstiem komercreģistrā, pastāv stabila judikatūra, no kuras izriet, ka, pārbaudot šos iepriekšējos lēmumus, ir iespējams lemt tikai par to tiesiskumu/prettiesiskumu, nevis atcelšanu (*sk., piemēram, Augstākās tiesas 2015.gada 30.marta sprieduma lietā Nr.SKA-136/2015 13.-17.punktu un 2011.gada 13.maija sprieduma lietā Nr.SKA-210/2011 10.punktu, 2015.gada 31.marta rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-88/2015 6.punktu*).

Nav pamatots viedoklis, ka Administratīvā procesa likuma 81.panta otrās daļas 2.punkts neaizliedz Reģistram atcelt arī spēku zaudējušus administratīvos aktus. Minētā tiesību norma attiecas uz spēkā esošiem administratīvajiem aktiem. Uz spēkā neesošiem administratīvajiem aktiem, par kādiem atzīstami Lēmumi, attiecas Administratīvā procesa likuma 81.panta otrās daļas 5.punkts.

[12] Attiecībā uz tiesību jautājumu par Reģistra iespējām grozīt (papildināt ar atzīmi par prettiesiskumu) komercreģistra ierakstus, kas pieņemti uz vēlāk par prettiesiskiem atzītu lēmumu pamata, arī pastāv stabila judikatūra, uz kuru pamatoti savā spriedumā atsaukusies pirmās instances tiesa.

Saskaņā ar to nav pamatots uzskats, ka Reģistram pie ierakstiem, kas izdarīti uz prettiesisku lēmumu pamata, jāreģistrē atzīme par to prettiesiskumu. Tas, ka tiesību normas neparedz tādu atzīmju izdarīšanu komercreģistrā, kādas vēlas pieteicēji, nenozīmē, ka līdz ar to, neizdarot pieteicēju prasītās izmaiņas komercreģistrā, tiek pārkāpts juridiskās obstrukcijas aizlieguma princips.

[13] Izvērtējot pārējos argumentus par apelācijas sūdzībās norādīto tiesību normu piemērošanu un interpretāciju, apgabaltiesa uzskata, ka šie argumenti nerada pamatu citādākai strīdus normu piemērošanai izskatāmajā gadījumā.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 104.panta otrajai daļai, ja tiesa uzskata, ka tiesību norma neatbilst Satversmei, tā tiesvedību lietā aptur un nosūta motivētu pieteikumu Satversmes tiesai.

Lai arī līdzpieteicējas izteikušas lūgumu Administratīvajai apgabaltiesai vērsties Satversmes tiesā ar pieteikumu par Komerclikuma 289.panta otrās daļas atbilstību Satversmes 92.panta pirmajam teikumam un 105.panta pirmajam un trešajam teikumam, tas nav tiesas pienākums, ja tiesai pašai nepastāv šaubas par tiesību normas atbilstību Satversmei. Konkrētajā gadījumā apgabaltiesa nesaskata pamatu vērsties Satversmes tiesā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt ārvalstu komersanta „Somers Business Limited" un AS „Latvijas Naftas tranzīts" pieteikumus par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

S.Liniņa

Tiesnese referente *(paraksts)*

S.Gintere

(paraksts)

Tiesneses

(paraksts) K.Krastiņa